

Ekspert av kamelider

Fredrik Wittenburg Andersen
Bente Fjermestad-Eie
Seksjon dyrehelse, hovedkontoret

27.05.2024

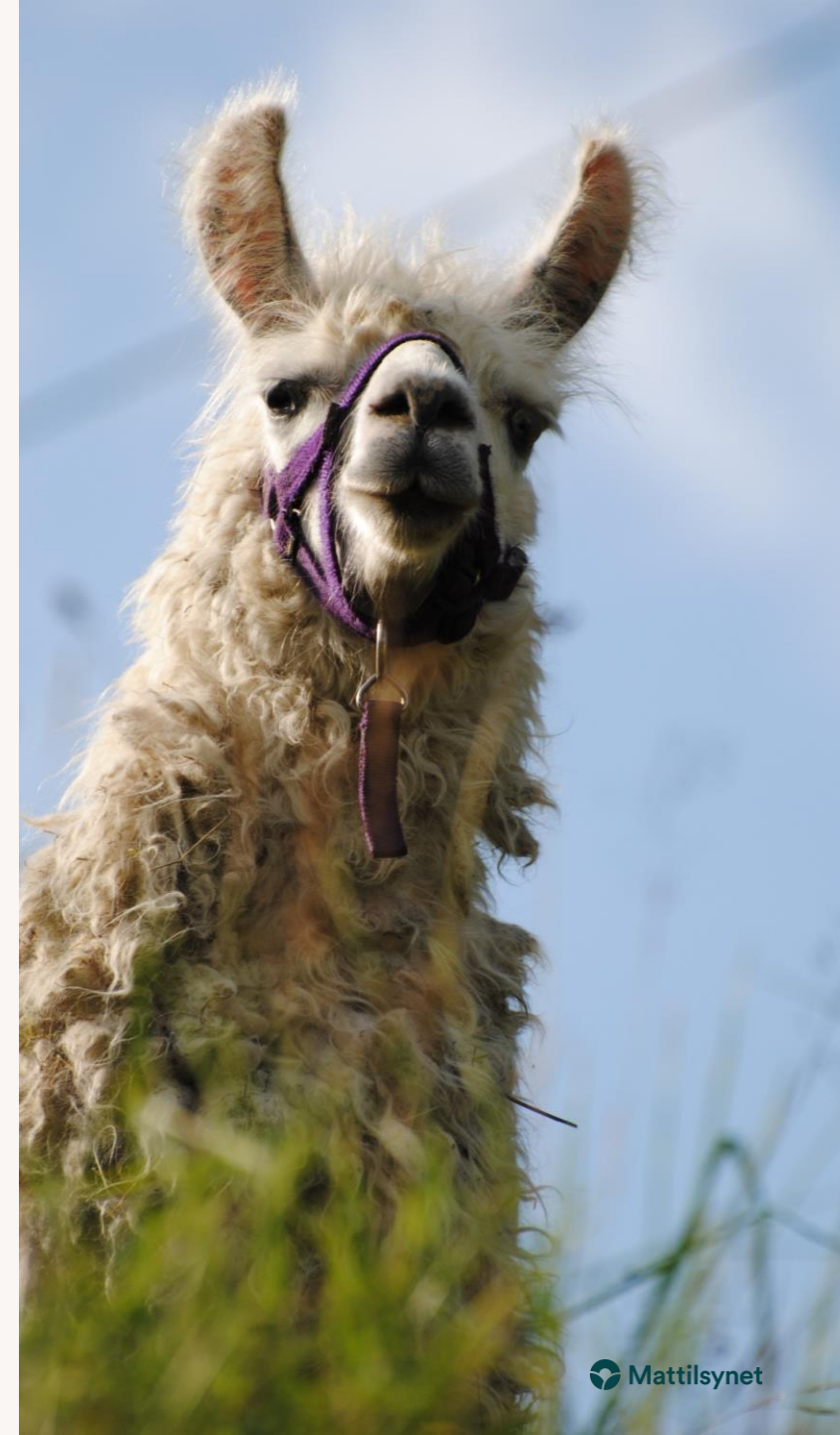
Oversikt over regler for flytting

Sporbarhet

- Registrering av anlegg
- Dyreholdsjournal
- Dyrehelsejournal
- Merking av dyr

Dyrehelse

- Smittevernplan
 - Helsestatus
- Særskilt overvåkning

Forberedelser til eksport

Oppfylle krav til anlegget
angående registrering og
journaler

Oppfylle krav til sporbarhet
og dyrehelse

Oppfylle nødvendige krav til
overvåkning for tuberkulose

Kontakte Mattilsynet for
utstedelse av helsesertifikat

Registrering av anlegg

- **Alle steder der det holdes kamelider permanent eller midlertidig skal registreres hos Mattilsynet**
 - <https://www.mattilsynet.no/skjemaer/registrere-nytt-dyrehold>
 - Hold av kamelider regnes alltid som næringsrettet uansett antall dyr

Smittevernplan

[Heim](#) > [...](#) > [Produksjonsdyr](#) > Smittevernplan for alle næringsretta dyrehold

Smittevernplan for alle næringsretta dyrehold

Driftsansvarlege i anlegg med næringsretta dyrehold skal ha rutinar som sikrar godt smittevern.

Fagleg oppdatert: 08.06.2022

Kven må ha ein skriftleg smittevernplan?

Dersom du driv med storfe, sau, geit, svin, oppdrettshjort, pelsdyr og fjørfe i eit anlegg som får produksjonstilskot og/eller har ei omsetning som overstig grensa for å vere meirverdiavgiftspliktig, må du ha ein smittevernplan. **Alle anlegg der det blir halde kameldyr blir rekna som næringsretta, og må ha ein smittevernplan.**

[Smittevernplan for alle næringsretta dyrehold | Mattilsynet](#)

Journaler på anlegget

(Landdyrsporbarhetsforskriften)

Dyreholdsjournal

- Opplysninger om dyr på anlegget
- Opplysninger om dyr som flyttes til/fra anlegget

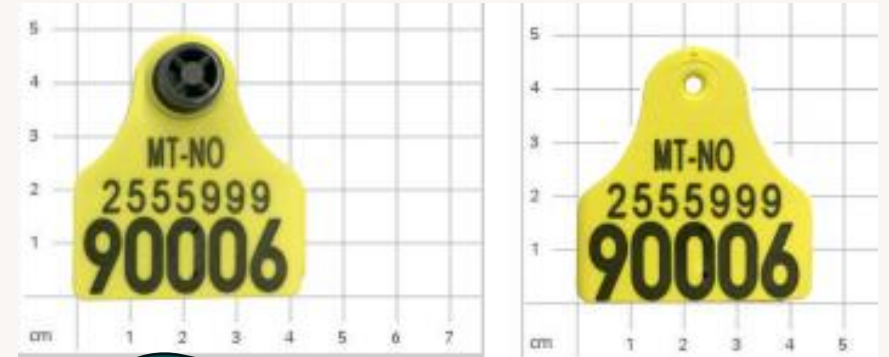

Dyrehelsejournal

- Opplysninger om sykdom
- Opplysninger om behandling
- Opplysninger om dødsfall og mulig dødsårsak
- Forebyggende helsearbeid

Øremerking (Landdyrsporbarhetsforskriften)

- **Alle kamelider skal merkes innen de er 20 dager gamle eller tidligere om de flyttes til nytt anlegg** (<https://www.mattilsynet.no/dyr/produksjonsdyr/lama-og-alpakka/oremerking-av-lama-alpakka-og-andre-dyr-i-kamelfamilien>)
- To godkjente øremerker med dyrets indentifikasjonskode
 - Landskode+registreringsnummer til anlegg+individnummer
- Erstatningsmerke dersom merke(ne) mistes
 - Innen 30 dager eller så raskt som mulig
 - Sannsynliggjøre identitet - dokumentasjon
 - Tap av ett merke = sett i nytt merke
 - Tap av begge merker = søk Mattilsynet om å merke på nytt
- Egne regler for merking ved overdragelse til ny eier

Foreløpig ikke tillatt å merke med chip

- Format av registreringsnummer som kan programmeres i chip - Mattilsynet
- Søknad om godkjenning av chip til kamelider - Merkeprodusent
- Godkjenning av chip til kamelider - Mattilsynet

Generelle krav - flytting innen EØS (Dyrehelseforskriften)

- Ingen risiko for dyrehelsa på bestemmelsesstedet
- Registrert eller godkjent avsenderanlegg
- Transporten skal ikke sette dyras helse i fare
- Dyra skal ikke vise symptomer på sykdom
- Dyra skal ikke komme fra område med dyrehelserestriksjoner
- Dyra skal ikke ha hatt kontakt med dyr av lavere helsestatus et spesifikt tidsrom før flytting
- Dyra skal være merket og ha helsesertifikat

Spesielle krav - flytting innen EØS (Landdyrforflytningsforskriften)

- Transportmidler skal sikres mot rømming og tap av ekskrementer/strø
- Oppholdstid på avsenderanlegg minimum 30 dager eller siden fødsel
- Ikke tilfeller av følgende sykdommer i en spesifisert periode: Rabies, brucella, tuberkulose, bovin rhinotrakeitt/infeksiøs pustuløs vulvovaginitt, epizootisk hemorhagisk sykdom, miltbrann, surra og blåtunge
- Visse unntak dersom flytting direkte til slakt

Krav om særskilt overvåkingsprogram for tuberkulose i minst 12 måneder i avsenderanlegg

- kontroll på slakteri
- kontroll av alle selvdøde kamelider over 9 mnd alder fra anlegget
- obduksjon av importerte dyr som dør (nasjonalt krav)
- veterinærbesøk
- årlig testing av avlsdyr (tester godkjent av EURL:
<https://www.visavet.es/bovinetuberculosis/databases/protocols.php>)

Siste punkt kan sløyfes etter 24 måneder med testing etter vurdering fra Mattilsynet, dersom tilfeller av tuberkulose ikke har forekommet i anlegget i perioden og dersom avsenderlandet har godkjent sykdomsfri status for tuberkulose hos storfe.

Avlsformål betyr alle dyr som får avkom på anlegget eller som det høstes sæd, egg eller embryo fra.

Eksport til tredjeland (Storbritannia)

- Mottakerlandet bestemmer vilkår - helsesertifikater
- Mattilsynet forhandler helsesertifikater for eksport - ikke lene oss på EU
- Utgangspunkt: Modeller av helsesertifikater på nettsidene til Defra

Eksportør må lage en bestilling til Mattilsynet:

1. Kontakte Defra - hvilket helsesertifikat?
2. Melde fra om behov til Mattilsynet
3. Besvare spørsmål om behov (omfang, antall eksportører, strategisk betydning mm.)

Bakgrunn for regler om import og eksport

- Alle bestemmelser om flytting av kamelider innen EØS og inn til EØS er EU-bestemmelser
- Hensikt: kunne spore dyr som flyttes og forhindre spredning av smitte
 - Kun tillatt å flytte «trygge dyr» over landegrenser
- Norge er i en særstilling - svært god dyrehelse
 - Særskilte nasjonale tilleggskrav ved import (Isolat etter import, 6 mnd for kamelider)

Tuberkulose

- Norge har sykdomsfri status for tuberkulose hos storfe (Pågående oppklaring av enkelttilfeller i 2022-23)
- Flytting av kamelider mellom land i Europa har bidratt til smittespredning
- Utfordrende diagnostikk - større sikkerhet om alle dyr på anlegget testes over tid
- Spesielle regler for kamelider, hjortedyr og geit
- De fleste land i EU var enige når reglene ble laget

Regler om tuberkulose er viktige fordi:

- Bidrar til å redusere risiko for smitte
- Tuberkulose kan smitte til mennesker
- Tuberkulose er vanskelig å oppdage og utfordrende å bli kvitt

Mer informasjon

[Mattilsynet - temaside om lama og Alpakka](#)

[Mattilsynet - tuberkulose](#)

[Veterinærinstituttet - tuberkulose](#)

[Gård & Djurhelsan i Sverige om tuberkulose](#)

